

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 18.288

Tarih : 04.06.2026

45301

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Akın GÜRLEK** tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim **04.06.2026**.

Nevroz Uysal Aslan

Şırnak Milletvekili

Ceza infaz kurumlarında disiplin cezaları, son yıllarda özellikle siyasi mahpuslar bakımından koşullu salıverilme hakkını ortadan kaldıran kalıcı bir infaz engeline dönüştürülmüştür. Mahpusların yıllar önce kullandığı bir ifade, resmî makamlara yazdığı bir dilekçe, açlık grevine katılımı, siyasi mahpusların özgürlüğüne ilişkin talepleri ya da kapı vurma gibi protesto eylemleri, yıllar sonra tahliye aşamasında yeniden önlerine çıkarılmakta ve özgürlük hakkını ortadan kaldıran otomatik bir yaptırım olarak uygulanmaktadır.

Bu uygulamanın en ağır sonucu, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 17'nci maddesinin ikinci fıkrası üzerinden ortaya çıkmaktadır. Anılan hüküm uyarınca, disiplin cezası olarak üç defa hücre hapsi cezası alan mahpuslar, bu cezalar kaldırılmış olsa dahi koşullu salıverilmeden yararlandırılmamaktadır. Böylece infaz edilmiş ve kaldırılmış disiplin cezaları, mahpusun güncel "iyi hâl" durumunu, cezaevinde geçirdiği uzun yılları ve toplumsal yaşama dönüş ihtimalini tümüyle dışarıda bırakan kalıcı bir özgürlük engeline dönüşmektedir.

Bu fıkranın genel infaz rejiminden ayrılarak Terörle Mücadele Kanunu içinde düzenlenmiş olması, meselenin sıradan bir disiplin uygulaması sınırını aştığını göstermektedir. Üç hücre cezası uygulaması, özellikle TMK kapsamında hükümlü siyasi mahpuslar üzerinde yoğunlaşan istisnai bir güvenlik rejimi olarak işletilmekte; ifade, dilekçe, hak arama ve demokratik protesto niteliğindeki eylemler, tahliye hakkını ortadan kaldıran ağır sonuçlara bağlanmaktadır.

Kanunun sistematığı dahi, bu düzenlemenin esasen siyasi mahpusların koşullu salıverilme hakkı üzerinde özel ve ağırlaştırılmış bir infaz rejimi kurduğunu ortaya koymaktadır.

Bolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tutulan Ali Adıman, Suat Duman, İbrahim Doğan, İbrahim Ergün, Şaban Saruhan, Hüseyin Ayyıldız, Felemez Kapçak, Abdürrezak Gülmez, Fermanî Çetin, Mehmet Salih Adan, İhsan Balkaş, Ahmet Karakaya ve Kerem Öztürk hakkında geçmişte verilen hücre disiplin cezaları gerekçe gösterilerek koşullu salıverilme haklarının ortadan kaldırıldığı, bu yolla infazlarının fiilen yakıldığı tarafımıza aktarılmıştır.

Söz konusu hücre cezalarının önemli bir kısmının: "Sayın Öcalan" hitabı, açlık grevine katılım, siyasi mahpusların özgürlüğüne ilişkin dilekçeler, koğuş içi protestolar, kapı vurma eylemleri ve resmî makamlara başvuru gibi ifade özgürlüğü, dilekçe hakkı, haberleşme hakkı ve hak arama özgürlüğü kapsamında ele alınması gereken eylemlere dayandırıldığı anlaşılmaktadır.

Oysa Yargıtay'ın kanun yararına bozma kararlarında, resmî makamlara sunulan dilekçelerde geçen "Sayın Öcalan" hitabının tek başına suç ve suçluyu övme ya da örgüt propagandası sayılamayacağı; bu tür dilekçelerde aleniyet unsurunun bulunmadığı, ayrıca avukata ya da resmî makamlara gönderilen yazışmaların içerik yönünden keyfî biçimde denetlenemeyeceği açıkça ortaya konulmuştur. Anayasa Mahkemesi de mahpusların haberleşme ve hak arama yollarının ceza infaz kurumunda bulunmaları nedeniyle ortadan kalkmadığını; müdahalelerin somut, ölçülü ve yeterli gerekçeye dayanması gerektiğini birçok kararında vurgulamıştır.

Bu içtihatlarla rağmen geçmişte verilmiş ve bugün koşullu salıverilme hakkını ortadan kaldıran hücre cezalarının varlığını sürdürmesi, yalnızca disiplin hukuku bakımından bir sorun yaratmamaktadır. Bu durum aynı zamanda kişi özgürlüğü hakkı, hukuki güvenlik, ölçülülük, bireyselleştirilmiş infaz, aynı fiilden ikinci kez cezalandırmama ilkesi ve umut hakkı bakımından ağır bir ihlal alanı doğurmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Bolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tutulan Ali Adıman, Suat Duman, İbrahim Doğan, İbrahim Ergün, Şaban Saruhan, Hüseyin Ayyıldız, Felemez Kapçak, Abdürrezak Gülmez, Fermanî Çetin, Mehmet Salih Adan, İhsan Balkaş, Ahmet Karakaya ve Kerem Öztürk hakkında koşullu salıverilme hakkını ortadan kaldıran üç hücre cezasına ilişkin tüm disiplin dosyaları Bakanlığınızca incelenmiş midir?

2. Bu 13 mahpus hakkında verilen hücre cezaları arasında "Sayın Öcalan" hitabı, açlık grevine katılım, siyasi mahpusların özgürlüğüne ilişkin dilekçe verilmesi, kapı vurma eylemi, koğuş içi protesto ya da resmî makamlara başvuru gerekçesiyle verilen ceza sayısı kaçtır?
3. Yargıtay'ın "Sayın Öcalan" hitabının tek başına suç ve suçluyu övme veya örgüt propagandası sayılamayacağına ilişkin kanun yararına bozma kararları dikkate alındığında, aynı ifade nedeniyle verilen hücre cezalarının hâlen koşullu salıverilme hakkına engel yapılmasının hukuki dayanağı nedir?
4. Şaban Saruhan hakkında, 2007 yılında Adalet Bakanlığına gönderdiği dilekçede yer alan "Sayın A. Öcalan" hitabı nedeniyle verilen hücre cezasının, Yargıtay'ın benzer kararları doğrultusunda kanun yararına bozma kapsamında incelenmesi için Bakanlığınızca herhangi bir işlem yapılmış mıdır?
5. Şaban Saruhan'ın kanun yararına bozma başvurusunun hangi tarihte Bakanlığınıza ulaşmış hangi birimde işlem görmüş ve başvuru hakkında ne karar verilmiştir.
6. Şaban Saruhan'ın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderdiğini belirttiği kanun yararına bozma başvurularının işleme alınmak yerine iade edildiği iddiaları doğru mudur? Doğruysa bu iadelerin hukuki gerekçesi nedir?
7. Açlık grevine katılım gibi beden bütünlüğü, protesto hakkı ve cezaevi koşullarına karşı demokratik itiraz kapsamında ele alınması gereken eylemlerin hücre cezasına ve sonrasında koşullu salıverilme hakkının ortadan kaldırılmasına gerekçe yapılması, ölçülülük ilkesiyle nasıl açıklanmaktadır?
8. Kapı vurma eylemleri gibi cezaevi içi protestoların, yıllar sonra mahpusun tahliye hakkını ortadan kaldıran bir infaz engeline dönüşmesi, disiplin hukukunun amacıyla nasıl bağdaştırılmaktadır?
9. Üç hücre cezası nedeniyle koşullu salıverilme hakkının otomatik biçimde ortadan kaldırılması, mahpusun güncel iyi hâl durumunun bireysel ve somut biçimde incelenmesini engellediği için Bakanlığınızca yeniden ele alınacak mıdır?
10. 3713 sayılı TMK'nin 17'nci maddesinin ikinci fıkrasının, özellikle siyasi mahpuslar bakımından infaz edilmiş ve kaldırılmış disiplin cezalarını kalıcı özgürlük engeline dönüştürdüğü yönündeki eleştiriler hakkında Bakanlığınızın görüşü nedir?
11. Bakanlığınız, TMK 17/2 hükmünün siyasi mahpuslar üzerinde ayrımcı ve ağırlaştırılmış bir infaz rejimi ürettiğine ilişkin iddiaları incelemek üzere herhangi bir çalışma başlatmış mıdır?

12. Üç hücre cezası nedeniyle koşullu salıverilme hakkından yararlandırılmayan mahpus sayısı kaçtır? Bu mahpusların kaç TMK kapsamında hükümlüdür?
13. Son 10 yıl içinde "Sayın Öcalan" hitabı, açlık grevi, özgürlük talepli dilekçe, kapı vurma eylemi veya benzeri siyasi ifade/protesto gerekçeleriyle hücre cezası verilen mahpus sayısı kaçtır?
14. TMK 17/2 hükmünün yürürlükten kaldırılması ya da en azından infaz edilmiş ve kaldırılmış disiplin cezalarının koşullu salıverilme hakkını otomatik biçimde ortadan kaldırmasının önlenmesi için Bakanlığınızca herhangi bir mevzuat değerlendirmesi, teknik rapor, etki analizi, görüş yazısı, taslak hazırlığı ya da kurumlar arası koordinasyon çalışması yürütülmekte midir?